

**Назаренко Т.П., к.е.н., доцент,
доцент кафедри обліку і аудиту
Державний університет «Житомирська політехніка»**

ІНТЕГРОВАНА ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ, МЕТОДИКИ СКЛАДАННЯ ТА АУДИТУ

Успішне функціонування підприємств в сучасних умовах потребує підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності на підставі удосконалення управління виробництвом, створення конкурентоздатної продукції та залучення інвестицій. Для цього необхідно створити таку інформаційну систему, яка здатна задовольнити запити всіх зацікавлених користувачів для обґрунтування та прийняття управлінських рішень, інструментом якої виступає фінансова звітність. Саме фінансова звітність повинна надавати повну, неупереджену та достовірну інформацію про поточний стан і результати функціонування підприємства та бути надійним джерелом аналітичних висновків щодо подальшого розвитку та визначення економічного потенціалу підприємства.

В ринкових умовах економіки в Україні поступово здійснюється інституційна реформа, яка пов'язана з розвитком суб'єктів господарювання різних організаційно-правових форм. При цьому чітко проявляється тенденція активізації процесів інтеграції суб'єктів господарювання. Разом з тим, все чіткіше проявляються тенденції формування інтегрованої звітності підприємства, в якій поряд з економічними результатами їх діяльності знаходять відображення соціальні та екологічні аспекти.

Для реалізації підходу до формування інтегрованої звітності підприємства необхідно розробити послідовні кроки впровадження методики і організації формування такої звітності. Під кроками впровадження інтегрованої звітності підприємства мається на увазі ряд заходів, які сприятимуть забезпеченню функціонування системи підготовки інтегрованої звітності на підприємстві.

Спільною рисою інтегрованої звітності є механічне поєднання фінансової та нефінансової звітності підприємства в один документ. Це є неефективною практикою і не створює цінності для стейкхолдерів. На сьогодні ще не розроблені стандарти інтегрованої звітності, однак є деякі загальні правила її складання. По-перше, вказується стратегія підприємства, актуальна інформація та умови його роботи. По-друге, зазначається історична довідка про діяльність підприємства. По-третє, розкривається інформація про ризики та труднощі, які виникають у підприємства при досягненні своїх перспективних цілей.

Інтегрована звітність тільки розпочинає своє становлення. Поки що вона не замінила повністю традиційну фінансову звітність, але для цього вже є передумови. У всьому світі намагаються зробити інтегровану звітність нормою звітності підприємства, що дозволяє не тільки аналізувати минулі періоди його діяльності, але й прогнозувати майбутні. Така можливість відкриває широкі перспективи як для керівників підприємств, так і потенційних клієнтів й акціонерів, залучаючи все більше прихильників.

Користувачами інтегрованої звітності виділено позитивні так і негативні складові інтегрованої звітності.

До переваг інтегрованої звітності можемо віднести наступні аспекти: більш широка перспектива розгляду діяльності підприємства; професіоналізація інтегрованого управління результатами діяльності; навчання специфічних груп стейкхолдерів (інвесторів, акціонерів); підтвердження стейкхолдерами інтеграції принципів сталого розвитку в основну діяльність підприємства; зростання довіри до підприємства; підвищена обізнаність щодо питань стійкого розвитку в середині підприємства

До недоліків - юридичні ризики, пов'язані з вимогами регуляторів до фінансової звітності; нерозвиненість систем обліку в області стійкого розвитку несе додаткові ризики забезпечення достовірності даних інтегрованої звітності; наявні сумніви щодо можливості «одного звіту» задовольнити потреби всіх користувачів інформації.

Для підвищення довіри до оприлюдненої інтегрованої звітності підприємство використовує різні підходи. Воно може застосовувати систему внутрішніх інструментів, включаючи функції внутрішнього аудиту, в частині управління інформацією та її публікацією. Такі внутрішні системи важливі для загальної цілісності та довіри до інтегрованої звітності. Впровадження та підтримка ефективної системи внутрішнього контролю на всіх етапах складання звітності дозволить підвищити достовірність до звіту, обумовить якість прийнятих рішень. Ефективний внутрішній аудит може знизити витрати компанії на зовнішній аудит. Однак, рекомендується використання зовнішнього підтвердження інтегрованої звітності підприємства на додаток до будь-яким внутрішнім ресурсам

З метою підвищення точності та достовірності інформації, що підлягає розкриттю, слід залучати зовнішніх аудиторів, які допоможуть забезпечити зворотний зв'язок або нададуть необхідні рекомендації. Наявність позитивного аудиторського звіту значно підвищить довіру стейкхолдерів та інших зацікавлених користувачів до інтегрованої звітності. Разом з цим, на сьогодні відсутні стандарти, які враховують особливості проведення аудиту саме цієї звітності, що ускладнює процес її перевірки.

В цілому проведення систематичного та якісного контролю дозволить ідентифікувати існуючі проблеми, своєчасно скорегувати стратегічні цілі, підвищити інформаційну цінність звіту для стейкхолдерів.

Таким чином, проблемні питання, як структура інтегрованої звітності, етапи її формування, кроки впровадження в практику складання єдиної звітності підприємства та здійснення аудиту є важливими питаннями, які підлягають подальшому дослідженню.